

Digitalizálási tevékenységek könyvtárainkban
- OSZK-EPA-Könyvtári Intézet felmérés -
2004. október

Tisztelt Hölgyem/Uram!

Az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtári Osztályán ez év derekától üzemelő szolgáltatás, az Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis (EPA) feladata az elektronikus formában létező időszaki kiadványok számbavétele és leírása. Ide értendők a nyomtatásban megjelent kiadványok retrospektív digitalizálásánál előálló elektronikus változatok is. A nyilvántartás célja elsősorban az elektronikus források láthatóvá tétele, azaz hogy a szakmai és szélesebb közönség tudomást szerezhessen arról, ha adott kiadvány létezik elektronikus formában is (függetlenül attól, hogy az elérhető-e az Interneten, avagy nem).

A digitalizált időszaki kiadványok számbavételének másik célja a szakmai tapasztalatsere megindítása. Egyre több közgyűjteménynek kell szembenézni ilyen irányú kihívásokkal ezért is célszerű, ha ismerjük a már rendelkezésre álló példákat és az előállított dokumentumokat.

Ennek érdekében készül ez a felmérés a Könyvtári Intézet és az OSZK-EPA együttműködésében. Szándékunk az, hogy a beérkezett válaszokat szakértők segítségével feldolgozzuk, s az így levonható adatokat és következtetéseket a szélesebb szakmai kör elé tárjuk, remélvén, hogy ezzel is megkönnyítjük a folyamatban lévő és későbbiekben induló kiadvány-digitalizálási munkák lebonyolítását.

Kérjük, hogy amennyiben az Ön intézménye az utóbbi tíz évben végzett ilyen jellegű munkát, illetve tervez ilyesmit a közeljövőben, töltsse ki a mellékelt kérdőívet.

A kérdőív három fő részből áll.

Az első két pont egy-egy egyszerű kérdéscsoportot tartalmaz. Az első részben arra vagyunk kíváncsiak, hogy milyen időszaki kiadványok digitalizálását végezte el az Ön intézménye. A második kérdés arra vonatkozik, hogy milyen kiadványok vannak az Ön látókörében, melyek digitalizálását bármely okból (állományvédelem, tartalmi sajátosság, nehéz hozzáférhetőség) célszerűnek vagy szükségesnek tartja. Erre az információra a jövőbeli digitalizálási tervek hatékony koordinációjához van szükség.

A kérdőív harmadik része egy periodikum-digitalizálási projekt részletes jellemzését kéri. Ez a kérdéssor korántsem egyszerű, kitöltéséhez jelentősebb időre lehet szükség. Kérjük azonban, hogy amennyiben lehetséges, töltsék ki a harmadik blokk pontjait is, hogy minél teljesebb szakmai kép alakulhasson ki a közgyűjteményi digitalizálás ezen speciális területéről.

Kérjük, hogy a kérdőív kitöltésével és címünkre való mielőbbi visszajuttatásával támogassa a Könyvtári Intézet és az EPA munkáját.

Köszönjük együttműködését:

Bp. 2004. 09. 30.

Dr. Dippold Péter
s.k.
Könyvtári Intézet

Moldován István
s.k.
Magyar Elektronikus Könyvtár

AZ ADATKÖZLÉS MENETE

Az 1-2. résznél az adatok beírhatók a levélben található táblázatba is, ez esetben kérjük a levelet postai úton vagy faxon visszajuttatni hozzánk. A válaszadásnak nincs határideje, de megköszönnénk, ha legalább az első két kérdésre adott válaszukat nem sokkal a kérdőív kézhezkapása után visszajuttatnák hozzánk.

Postacím:

Országos Széchényi Könyvtár
Magyar Elektronikus Könyvtári Osztály
BUDAPEST
1827
Budavári Palota "F" Épület

A borítékra kérjük írja rá: "*Digitalizálási felmérés*".

Fax: +36-1-375-9984

Célszerűbb azonban, ha letölti a http://epa.oszk.hu/felmeres/Digfelmer_X1.xls webcímen található EXCEL-táblát, melyben a "**Digitalizált kiadványok**" fül táblázatsoraiban az 1. rész, a "**Javasolt kiadványok**" fülben pedig a 2. rész kérdésére válaszol.

Ha ezt a megoldást választotta, kérjük, hogy kitöltés után a táblázatot mentse el, mégpedig úgy, hogy a fájlnev "X1" szakasza helyére a könyvtárkódját írja, majd csatolt állományként küldje el a renkecz@mek.oszk.hu e-mail címre. A levél tárgymezőjébe kérjük írja ezt: "Digitalizalasi felmeres".

A 3. rész kérdéseire kérjük válaszoljon a levélben található űrlapon, és postán, illetve faxon juttassa vissza hozzánk válaszait, a fenti elérhetőségekre.

A kérdőív nyomtatható változata elérhető a következő webhelyen:

<http://epa.oszk.hu/felmeres/digit.pdf>

Kérdéseit, javaslatait várja az alábbi e-mail címen a felmérés referense:

renkecz@mek.oszk.hu

Renkecz Anita
EPA-könyvtáros

INTÉZMÉNYI ADATOK

Kérjük, mindenképp töltsd ki:

Az intézmény adatai

Név:

Intézménykód:

Helység:

Cím, telefon:

.....

.....

e-mail:

honlap URL:

1. RÉSZ: DIGITALIZÁLÁSI PROJEKTEK AZ UTÓBBI 5 ÉVBEN

I. DIGITALIZÁLT IDŐSZAKI KIADVÁNYOK

Kérjük, a táblázatot értelemszerűen kitöltve sorolja fel, hogy mely időszaki kiadványok (vagy azok részegységei) digitalizálását végezte el intézménye az utóbbi tíz évben. Minden projekt feltüntetendő itt, melyből máig is hozzáférhető elektronikus tartalom keletkezett.

(A "Terjedelem" rovatban hozzávetőleges oldalszámot kérünk.)

CÍM	Digitalizált periódus	Megjelenési hely	Nyelv	Periodicitás	Terjedelem

2. RÉSZ: TERVEZETT ÉS JAVASOLT DIGITALIZÁLÁSI PROJEKTEK

DIGITALIZÁLANDÓ IDŐSZAKI KIADVÁNYOK

Sorolja fel azokat az időszaki kiadványokat (vagy részegységeiket) melyeknek digitalizálását intézménye a közeljövőben tervezi, illetve amelyek digitalizálását fontosnak, célszerűnek, vagy időszerűnek véli, s tudomása szerint még nincsen elektronikus változatuk.

CÍM	Digitalizálandó periódus	Megjelenési hely	Nyelv	Periodicitás	Terjedelem
MEGJEGYZÉS:					
CÍM	Digitalizálandó periódus	Megjelenési hely	Nyelv	Periodicitás	Terjedelem
MEGJEGYZÉS:					
CÍM	Digitalizálandó periódus	Megjelenési hely	Nyelv	Periodicitás	Terjedelem
MEGJEGYZÉS:					
CÍM	Digitalizálandó periódus	Megjelenési hely	Nyelv	Periodicitás	Terjedelem
MEGJEGYZÉS:					
CÍM	Digitalizálandó periódus	Megjelenési hely	Nyelv	Periodicitás	Terjedelem
MEGJEGYZÉS:					

3. RÉSZ: Egy végrehajtott digitalizálási projekt részletes jellemzése

Kérjük, hogy az alábbi kérdéssorra válaszolva jellemezzen egyet az utóbbi 5 évben végrehajtott folyóirat-digitalizálási projekjei közül. Ha több periodikumot digitalizált, akkor egy – Ön által a legcélszerűbbnek ítélt – kiadvány tekintetében töltsse ki a kérdőívet.

Ahol mennyiségi adatokat kérünk, természetesen hozzávetőleges adatok is elegendőek.

Értelemszerűleg csak azokra a kérdésekre várjuk válaszát, melyeknek az Ön projektje tekintetében jelentősége van, illetve amelyekre nézve rendelkezik hozzáférhető információval.

Az intézmény adatai

Név:

Intézménykód:

Helység:

Cím, telefon:

.....

.....

e-mail:

honlap URL:

Vezető: e-mail:

Projektvezető: e-mail:

Fenntartó:

könyvtártípus:

állományméret:

főállású munkaerő száma:

I. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

1/a. Digitalizált időszaki kiadvány adatai

Cím:

.....

Évadatok:

Megjelenési hely:

Nyelv(ek):

Kiadványtípus:

Terjedelem (lapszám):

1/b Digitalizálási projekt megkezdésének körülményei

A digitalizálási projekt indításának oka illetve célja (*pályázat, állományvédelem, újrakiadás, szolgáltatás, stb.*):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A projekt forrása (*költségvetés, szaktörvényi keret, pályázat, megrendelésre - pályázat esetén kérjük annak azonosítóját is feltüntetni*):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1/c Költségek

A projekt összköltsége: Ft.

Kérjük, amennyiben lehetséges, bontsa az alábbi tényezők szerint, hozzávetőleges értékekkel
(Az Önök munkájában nem szereplő folyamatok értelemszerűleg üresen hagyandók.)

Kiadás	Összeg
eszközbeszerzés	
anyagköltség	
állományvédelem	
előkészítés	
szoftver	
tanácsadói díj	
oktatás	
digitális bevitel	
nyers feldolgozás	
végfeldolgozás	
alvállalkozói díj	
marketing	
személyi költség (állandó munkaerőn felül)	
egyéb	

1/d Eszközbeszerzés:

Hardver

(megnevezés, típus, darabszám, darabonkénti bruttó ár)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szoftver

(megnevezés, név, verzió, licenszenkénti bruttó ár)

.....
.....
.....
.....
.....

Anyagbeszerzés

(megnevezés, típus, csomagszám, csomagonkénti bruttó ár)

.....
.....
.....
.....
.....

Egyéb:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

II. SZAKMAI RÉSZ 1. - HÁTTÉR

2/a Teljes projekt terjedelme

Időtartam (kezdés dátuma - lezárás dátuma):
digitalizált képek száma:
digitalizált karakterek száma (amennyiben szöveggént is feldolgozták)
ráfordított munkaórák száma.....
résztevő személyek száma.....

2/b Szakmai háttér

Milyen szoftveres előképzettségük volt a munka megkezdése előtt?

.....
.....
.....
.....

Alkalmazott külső szakértők és alvállalkozók (létszám, tevékenység)

.....
.....
.....
.....

A projekt megkezdése előtt részesültek-e ezirányú oktatásban. (Igen, éspedig..., Nem, mert...)

.....
.....
.....
.....

Milyen egyéb projekteket, illetve szakirodalmat tanulmányoztak?

.....
.....
.....
.....

A digitalizált kiadvány kiválasztásának szempontja (gyűjtőköri érdekeltség, publikálás, állományvédelem, újrakiadás, stb.)

.....
.....
.....
.....

2/c Elsődleges rögzítési mód (a digitalizálás első lépésének leírása)
 (Csak az Ön munkájánál releváns táblázatokat kell kitölteni)

SZKENNELÉS	
szkenner(ek) típusa, paraméterei	
szkennelés után keletkezett fájlok jellemzői:	
formátum:	
◆ TIF	(tömörítési algoritmus, ha van:)
◆ multi TIF	(tömörítési algoritmus, ha van:)
◆ JPG	(tömörítési algoritmus, ha van:)
◆ BMP	
egyéb:	
felbontás: x dpi
átlagos fájl méret:	
darabszám:	

DIGITÁLIS FOTÓ	
digitális fényképezőgép(ek) típusa, paraméterei	
fotózás után keletkezett fájlok jellemzői:	
formátum:	
◆ TIF	(tömörítési algoritmus, ha van:)
◆ multi TIF	(tömörítési algoritmus, ha van:)
◆ JPG	(tömörítési algoritmus, ha van:)
◆ BMP	
egyéb:	
képméret: x
átlagos fájl méret:	
darabszám:	

ANALÓG FOTÓ	
fényképezőgép(ek) típusa, paraméterei	
fotózás után keletkezett képek jellemzői:	
formátum:	
♦ papírkép	jellemzők:
♦ dia	jellemzők:
♦ negatív	jellemzők:
♦ mikrofilm	jellemzők:
♦ mikorfiche	jellemzők:
egyéb:	
darabszám:	

GÉPELÉS	
használt szoftver	
bevitt szöveg jellemzői:	
formátum:	
♦ TXT	jellemzők:
♦ DOC	jellemzők:
♦ RTF	jellemzők:
♦ XML	jellemzők:
♦ saját fejlesztés	jellemzők:
egyéb:	
karaktorszám:	
fájlok száma:	
átlagos fájl méret:	

2/d Digitális rögzítés végeredményének tárolása (feldolgozás előtt)

Milyen hordozón tárolták a keletkezett anyagot?

.....
.....

Milyen adatmennyiséget jelentett?

Kb. MB

Milyen tárolási nehézségekkel találkoztak, és hogyan oldották meg azokat?

.....
.....
.....
.....

Kidolgozott archiválási rend jellemzői (fájl- és könyvtárnevek, adatbázis, stb.)

.....
.....
.....
.....

Milyen módon tartották nyilván a keletkezett anyag jellemzőit ezen a szinten (metaadatok):

.....
.....
.....
.....

Megőrizték-e hosszú távon a feldolgozás előtti változatot? (indoklással)

.....
.....
.....
.....

IV. A KELETKEZETT DOKUMENTUM

4/1. A késztermék fájl-jellemzői:

formátum:

jellemzők (felbontás, tömörítés):

.....
.....

átlagos fájl méret:

fájlok száma:

Egy részegység (szám, füzet, kötet stb.) átlagosan hány fált jelent?fájl /

Amennyiben adatbázist állított elő, annak jellemzői:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4/2 Késztermék felhasználói kimenete:

a) CD-ROM, DVD-ROM

b) adat CD, adat DVD

c) kiadvány (nyomtatott)

d) helyi elektronikus szolgáltatás

e) webes szolgáltatás

f) egyéb:

.....

4/3 Metaadatok jellemzői

Ellátták-e metaadattal a keletkezett dokumentumot? Igen / Nem

Milyen szinten társul metaadat az elektronikus változathoz:

a) minden fájlhoz, a fájlformátum adottságai szerint

b) minden fájlhoz, külön állományban

c) kiadványegység szintjén

d) nagyobb egység szintjén

egyéb:

.....

Formátumspecifikus metaadatok közlése:

- a) HTML-fejléc
 - b) PDF Document Summary
 - c) EXIF tag
 - d) egyéb:
-

Eredeti kiadványra vonatkozó metaadatok közlése
adatbázisban

- a) XML-állományban
 - b) formátumspecifikus adatelemben:
 - c) egyéb:
-

Az metaadat-közlés bármely szintjén használt adatséma:

- a) Dublin Core (specifikáció:)
 - b) MARC (specifikáció:)
 - c) saját fejlesztés
 - d) egyéb:
-
-

Kérdőív kitöltésének dátuma:

Válaszadó neve:

e-mail cím:

telefon: